

Marmara Denizi, Müsilaj İle “Ölüyorum, Sesimi Duyan Var Mı” Diyor...

BURSA- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Bursa İl Koordinasyon Kurulu, Marmara Denizinde; deniz suyu sıcaklığı, durağan deniz ve atıklarımızla oluşan fazla besin elementi sebebiyle, çeşitli alglerin bozunma reaksiyonları ile hızla çoğalan müsilajlar, (deniz salyaları) ile ilgili basın açıklaması gerçekleştirdi. Açıklamayı TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Bursa Şube Başkanı Sevim Yürüten yaptı. Yürüten, tarafından yapılan açıklama şöyle:

“Marmara Denizinde; deniz suyu sıcaklığı, durağan deniz ve atıklarımızla oluşan fazla besin elementi sebebiyle, çeşitli alglerin bozunma reaksiyonları ile hızla çoğalan müsilajlar, (deniz salyaları) deniz yüzeyini kaplayarak oluşturdukları kötü görüntü ve kokularıyla son zamanlarda farkeder hale geldik.

Bu durum bizce Marmara Denizi’ndeki kirliliğini anlatan acı bir çığlıktır ve Marmara Denizi ekosistemindeki bozulmanın açık bir göstergesidir.

Bilindiği üzere, mikrobiyal biyoçeşitlilik içeren ve patojenik (hastalık yapıcı) türleri barındıran müsilaj yayılımlarının sık görülmesi_sıcaklık anomalileri ile yakından ilişkilidir. İklim değişikliği ile müsilaj sıklığı arasındaki ilişkiye bakıldığında, fitoplankton ve bakterileri içeren müsilaj oluşum sayısında son 20 yılda hızlı bir artış tespit edilmiştir.

Yaklaşık 25 milyon kişinin yaşadığı Marmara Bölgesindeki yoğun sanayileşme ve yerleşimden kaynaklanan evsel ve endüstriyel nitelikli atık sularımızın ve kara kökenli diğer kirleticilerin oluşturduğu kirlilik ve bahar aylarında havanında ısınmasıyla Marmara Denizi’ndeki mikroorganizmaların tüm ekosistemi bozacak şekilde çoğalmasına sebep olmaktadır. Marmara Denizindeki ortaya çıkan bu durum balıkçılığa ve turizme etkileri sebebiyle önemli ekonomik kayıplara da yol açmaktadır.

Sanayiden, ısınmadan ve deniz-kara taşıtlarından kaynaklı hava kirleticileri de Marmara Denizi'nin kirlenmesinde önemli bir role sahiptir. Hızlı nüfus artışı, kentleşme ve sanayinin gelişimi nedeni ile oluşan atık miktarı her geçen gün önemli ölçüde artmaktadır. Kirleticiler farklı yollarla denize ulaşmakta, özümleme kapasitesi aşılmakta ve alınan önlemlerin yetersizliği nedeniyle günümüzde ciddi kıyı ve su kirliliği ile karşı karşıya kalınmaktadır.

Denizlerimizin kara kökenli bu kirleticilere karşı korunmasına yönelik 2018 yılında düzenlenen Ulusal Eylem Planı kapsamında somut adımlar atılmalıdır.

Endüstriyel ve evsel atıklarımızla oluşturduğumuz çevre kirliliğini önlemek, kirliliği temizlemekten çok daha ekonomik ve çevreci bir yaklaşımdır.

Denizler hepimizindir. Denizlerimizi korumamız hem yasal hem vicdani sorumluluğumuzdur. Uygulanmayan yasa, yönetmelik ve planlarımız sonucu uğradığımız ve uğrayacağımız zararlar tüm vatandaşlarımızı etkilemektedir.

Marmara Denizi için almamız gereken acil tedbirler şu şekilde sıralanabilir.

- Endüstriyel ve evsel atıksu arıtma tesisleri yaygınlaştırılmalı, mevcut tesislere yönelik denetimler sıklaştırılmalıdır.
- Marmara Denizi'nde nutrient giderimine dayalı atıksu arıtımı yapılmadan derin deniz deşarjına izin verilmemelidir.
- Tüm deşarjların sıcaklık ve kirlilik parametreleri eş zamanlı ve çevrimiçi olarak izlenmelidir.
- Arıtılmış suların yeniden kullanımı zorunlu tutulmalı ve sübvansiyonlarla teşvik edilmelidir.
- Marmara Denizi için yoğun kirlilik yüküne maruz kalması nedeniyle Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'ndeki standartlar dışında özel olarak tanımlanmış deşarj parametreleri oluşturulmalıdır.
- Marmara Denizi'ne deşarj olan tüm akarsu ve derelerdeki deşarj standartları düzenlenmeli, kirlilik yükü azaltılmalıdır.

- Marmara Denizi'nde baskı oluşturan kara kökenli tüm kirlilikler için önlemler alınmalı ve kirlenme azaltılmalıdır.
- Gemi balast suları ile taşınan istilacı türler göz önüne alınarak balast yönetimi ve denetimi sağlanmalıdır.
- Gemilerden atık alınması ve atıkların kontrolü yönetmeliği sıkı bir şekilde uygulanmalıdır.
- Tarımda kullanılan zirai ilaçların kontrolsüz kullanımına bağlı oluşan kirletici yükü azaltılmalıdır.
- Kıyı tahribatının önüne geçilmelidir.
- Denizden kum alınması, dip taraması, bilinçsiz avlanma gibi faaliyetler titizlikle denetlenmelidir.
- Konuyla ilgili Çevre Mevzuatı kapsamındaki yönetmeliklerde yer alan deşarj kriterleri yeniden gözden geçirilmeli, kümülatif etki göz önünde bulundurularak gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Marmara Denizi Eylem Planı bütüncül bir yaklaşımla tüm paydaşlarla hazırlanmalı, yerel yönetimler ve Bakanlık tarafından hızla uygulanmalıdır.
- İklim Değişikliği Eylem Planları hızla hayata geçirilmelidir.
- Şu an Bursa' nın gündeminde olan 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve hükümlerinde Marmara Denizi' nin korunması ilkesi esas alınmalıdır.

Buradan da biz meslek odaları olarak Marmara Denizi'ndeki kirliliğin giderilmesi adına yukarıda saymış olduğumuz tedbirlerin zaman kaybetmeden uygulanması çağrımızı ilgili kurumlara, yerel yönetimlere ve kamuoyuna duyuruyoruz.”